

Heilige huisjes Sint Waldetrudiskerk - Herentals

Wat betekent het voor mij als ik zeg: “Ik ben Christelijk gelovig”

Ik ben Rita Somers. Ik kom uit een gezin van 12 kinderen, waar ik de 6de in de rij was. Ik ben geboren in Kalmthout, wat later Essen is geworden, met name Essen-Hoek. Een klein boerendorp waar iedereen, iedereen kent. Van thuis uit zijn wij gelovig opgegroeid, zoals eigenlijk toen heel het dorp. Alles gebeurde in en rond de kerk, de school en de jeugdbeweging KLJ (toen BJB). Mijn oudste broer is op 17 jarige leeftijd verdronken, ik was toen 9 jaar. Dat heeft op mij en zeker ook in ons gezin een grote inpakt gehad. Voor mij ook, vooral hoe de parochiepriester (die al op leeftijd was), dit heel betrokken en intens persoonlijke geloof doen ontkiemen en in vraag stellen.

Wanneer ik 16 jaar was vroeg diezelfde parochiepriester of ik mee catechese wilde geven in de parochie. Ik zat in de leiding van de KLJ en de pastoor vond dat ik dat kon/moest doen. Ik heb dit gedaan en het heeft mij in mijn geloof doen groeien, openbloeien en doen nadenken. Mijn geloof kreeg meer een persoonlijke invulling. Het boeide mij... steeds meer.

Wanneer ik 18 jaar werd stierf mijn moeder (zij was 49 jaar). Dat is voor mij een crisisperiode geweest, ook in mijn geloof. Wij waren nog met 10 kinderen thuis en wij hadden een grote boerderij. Mijn vader was toen ziek en de oudste kinderen werkten mee in de boerderij. Ik, als jongste van de meisjes, met nog 6 broers na mij die allemaal nog naar school gingen, mocht/moest naast mijn werk in het bejaardentehuis het huishoudelijk werk opnemen.

Gelukkig kreeg ik aangepaste uren in het bejaardentehuis, zodat ik thuis was bij vertrek en aankomst van de jongsten. Ook in die periode leefden er veel vragen rond geloof en mijn zoeken om als Christen in deze tijd, in deze wereld te leven, en om steeds meer en echter Christen te worden. Ik heb mensen op mijn weg mogen ontmoeten die mij hierin geholpen hebben.

Wanneer ik 25 jaar was heb ik dan de stap gezet naar de Gemeenschap van Villers. Dat leek mij op dat moment de plaats, de vorm van gemeenschap waar ik mij in herkende, waar ik verder kon groeien in geloof en de inzet voor mensen die mij bezig hield.

Waar draait het voor mij om als ik zeg dat ik Christen ben?

Dat heeft natuurlijk alles te maken met Jezus Christus van wie wij geloven dat Hij de mens geworden liefde van God is. Niemand heeft ooit God gezien. De God van het christendom is en blijft mysterie.

Vooraf in Jezus leren wij God kennen.

Zijn evangelie inspireert mij: de verhalen, de beelden, uitspraken, en gebeurtenissen uit het leven van Jezus.

Hij is het Beeld van Hem die Jezus zijn Vader noemt, zijn Abba, pappatje.

Wat mij vooral trekt om Christen te zijn is te weten dat die onuitsprekelijke God als een Stem is die ook Nu mensen oproept tot verantwoordelijkheid en die zijn belofte trouw is: 'Ik zal er zijn' . Hij biedt toekomst aan. Hij vraagt geen andere dienst dan de dienst aan mensen. Heb lief de naaste die is als jij. Heb ook de vreemdeling lief als jezelf, want je bent zelf vreemdeling geweest in Egypte. Mij kennen is: opkomen voor armen en misdeelden (Jer. 22,16)

Leven volgens het evangelie, of anders gezegd: Jezus volgen, leven in de geest van het evangelie is staan in een liefdesrelatie met God.

Jezus zegt dat Hij te herkennen is in de mensen in nood.

Lees bij Mt. 25 maar de tekst over het zo genaamde Laatste Oordeel.

Je weet wel.... Mensen worden in twee groepen ingedeeld.

De ene groep hoort zeggen:

'Ik had honger, ge hebt mij te eten gegeven

Ik had dorst, ge hebt mij te drinken gegeven'.... Enzovoort.

De anderen horen:

'Ik had honger, ge hebt mij NIET te eten gegeven

Ik had dorst, ge hebt mij NIET te drinken gegeven'....

De slotzin is: wat gij aan de minsten van de mijnen gedaan hebt, hebt ge aan Mij gedaan.

Daarom ben ik zo dankbaar dat ik in onze parochie, samen met veel vrijwilligers, mag werken in het Onthaal Sint Antonius.

Wij doen dat: voedsel bedeling 'onder protest'... omdat het veel beter zou zijn als dat niet nodig was.

Wij proberen het ook met groot respect voor de waardigheid van elke mens die bij ons aanklopt.

Ik vertel hoe wij dit aanpakken.

Onthaal Sint-Antonius

Ik ben bijna 30 jaar parochieassistente, nu gepensioneerd en als vrijwilliger nog ingeschakeld in het Onthaal. Ik doe (of probeer dit te doen) de werking van Onthaal Sint Antonius te coördineren. “In 1862 was er in de parochie al broodbedeling door de paters Kapucijnen. Onder pastoor Paul Scheelen bestond ‘Wederzijds Hulpbetoon’, dat werd getrokken door een vijftal gepensioneerde koppels. Er was elke dag zowel voor- als namiddag permanentie, waarbij mensen konden komen vragen naar voeding of kledij. De vrijwilligers noteerden de noden en brachten de materialen zelf naar de mensen toe. Ik werd hier parochieassistente en nam deel aan die werking. We overwogen samen of de werking niet kon worden aangepast: in plaats van dat de vrijwilligers, zeventigers, spullen moesten brengen naar de nog jonge mensen, beslisten we dat die jonge mensen wel tot bij ons konden komen. We hebben de voedselbedeling ook eens bij één van de vrijwilligers georganiseerd, maar een kleine diefstal leerde ons dat dit niet de beste optie was.

Voedselpakketten

Waar we aanvankelijk een tiental mensen binnenlieten voor een koffie en een babbel, terwijl iemand anders de voedselpakketten hielp samenstellen, evolueerden we naar een ontmoetingsmoment met een 3 à 4 mensen en sloten we in de namiddag de deuren. Onze feitelijke vereniging ging nu ‘Wederzijds Hulpbetoon Sint-Antonius’ heten en in 2010 werden we de “vzw Onthaal Sint-Antonius”, naar de patroonheilige van de parochiekerk.

Momenteel kunnen mensen bij ons terecht voor een voedselpakket, kledij en een gesprek met een maatschappelijk werker van dinsdag tot vrijdag, telkens in de voormiddag. Het gaat om mensen die gehuisvest zijn in de gemeenten met postcodes 2000, 2050, 2060

De mensen die bij ons zijn ingeschreven, krijgen een pasje. Met dat pasje kunnen zij één keer per week voeding komen halen. Iedereen vanaf 14 jaar krijgt een voedselpakket voor een volwassene. We houden de naam van de hulpvragers bij en noteren ook het land waar ze zijn ingeschreven. Dat gebeurt volgens het systeem van de Stad. Vóór 2020 kon elke voedselhulporganisatie in het Antwerpse werkings- en

projectsubsidies bekomen bij de Stad Antwerpen. Maar de Stad besliste tot een reorganisatie door deze subsidiëring te stoppen en de voedselbedeling te onttrekken aan de OCMW' s. In de plaats daarvan gingen ze een samenwerking aan met de bestaande voedselhulporganisaties. Wanneer een voedselhulporganisatie mee stapte in de tool van de Stad, dan kreeg zij werkingskosten en was er 10.000 euro per jaar voorhanden om te investeren in projecten (met te verantwoorden kosten). Aangezien de voorgaande subsidies wegvielen, konden we niet anders dan instappen in de tool. We kregen een laptop, printer en scanner. Sindsdien scannen we de pasjes van de mensen, om te zien of zij al elders voeding hebben gekregen. We helpen momenteel 815 alleenstaanden en gezinnen per week. Die aantallen groeien ieder jaar aanzienlijk.

Wanneer je aan de deur komt, moet je je pasje laten zien en dan krijg je een volgnummer. Eén voor één laten we de mensen binnen. Eventueel wordt het gecombineerd met een gesprek bij de maatschappelijk werker. De pakketten met levensmiddelen staan niet klaar. Wanneer iemand binnenkomt, zetten twee vrijwilligers alle producten die voorzien zijn in het pakket op een tafel, opdat de persoon kan kiezen welke producten hij/zij niet wil. Die producten worden eruit gelaten, zodat ze niet in een vuilnisbak belanden.

Elke week ziet zo'n pakket er anders uit, afhankelijk van de producten die we kunnen ontvangen. De Stad heeft een contract met Colruyt: ze gaan er 2 keer per week voeding halen. Het gaat om producten tegen de datum aan of producten die door de klanten verzet zijn in de winkelrekken (want die mogen de werknemers niet terugplaatsen). Met deze voedingsmiddelen, FEAT-voeding (donatie Europese Gemeenschap in kader van voedseloverschotten) en voeding van de voedselbanken stelt de Stad pakketten samen die ze rondbrengen bij de verschillende sociale organisaties in Antwerpen die ingestapt zijn in het systeem.

Wij krijgen wekelijks zo'n pakket op woensdag of donderdag. Onze vrijwilligers helpen de dozen mee binnen te dragen. Omdat de bakken van de Stad (die niet dicht plooiën), wordt alles overgeladen in onze eigen bakken. Groenten worden in de ijskasten gestoken. Droge voeding

wordt weggezet. Mosselen en andere producten die direct geconsumeerd moeten worden, verdelen we nog dezelfde dag.

De mensen krijgen hier 1 keer per maand olijfolie, 1kg suiker, 1kg bloem, koffie of thee. Producten die ze wekelijks krijgen zijn pasta of rijst, melk, vis in blik, vleesproducten (glazen bokaal of diepvries). Vis kopen we zelf aan, want dat wordt gegeten door mensen van alle culturen. Ook eieren kopen we zelf aan. Wat we regelmatig meegeven en waar mensen blij mee zijn is: afvalzakken, toiletartikelen, shampoo, tandpasta, tandenborstel, batterijen.

Tweedehandsmarkt

In de voormiddag kunnen buurtbewoners hier speelgoed, kleding en huishoudgerief binnenbrengen. Maar ook de Universiteit Antwerpen, het O.L. Vrouwen College zamelen voor ons met Kerstmis truien en jassen in, en toiletartikelen. Dat materiaal gaat naar onze tweedehandsmarkt. Dat is een initiatief van een ex-leerkracht die zich hier aanbood als vrijwilliger. Wanneer zij hoorde van ons werk, wist zij verschillende ex-leerkrachten die zij kende te overhalen om ook vrijwilliger te worden. Samen trekt deze groep van 12 mensen sindsdien die tweedehandsmarkt.

De kledij die dagelijks binnenkomt, wordt in onze voorraadkamer opgeslagen. Op dinsdagen en woensdagen komen de vrijwilligers dan samen om alles te sorteren in een jeugdgebouw van de parochie dat leeg stond. Op de benedenverdieping bieden we de spullen aan voor baby's en kinderen tot 12 jaar. Op de eerste verdieping vinden vrouwen en mannen hun materiaal. De bovenste verdieping is stockageruimte.

Kledij die vuil is, gaat bij het vuilnis. Met de Kringwinkel hebben we ook een goede samenwerking. Want we krijgen hier bv. veel overhemden, maar de mensen hebben vaak geen strijkijzer en kopen hier dan ook alleen gemakkelijke kledingstukken. Die hemden en andere spullen (zoals bv. elektrische toestellen) geven we maandelijks mee aan de Kringwinkel. We krijgen bv. ook tuinsets en loopfietsen van bewoners uit Schilde en Brasschaat, maar onze mensen wonen vaak heel klein. Dus doneren we deze spullen aan bv. kleuterscholen in de buurt.

Mensen die hier een voedselpakket komen halen, mogen om de 8 weken een bezoekje brengen aan de kledingmarkt. De mensen betalen 1 euro per persoon en krijgen daarvoor 4 stuks kleding (volwassenen) of 6 stuks kleding (kinderen). Zo'n stuk kan ook een laken zijn. Ondergoed en sokken krijgen ze er gratis bij. Er zijn steeds zo'n 3 à 4 vrijwilligers per verdieping aanwezig. De mensen komen op afspraak en krijgen een kwartier om hun keuze te maken. Gelijktijdig worden er 4 mensen toegelaten.”

Gesprek met een maatschappelijk werker

Wanneer iemand hier voor het eerst komt, dan gaat hij/zij eerst op gesprek bij onze maatschappelijk werker. We kunnen daarvoor rekenen op 4 vrijwilligers die ervoor zorgen dat hier op de vier openingsdagen continue maatschappelijke dienstverlening is. Zij bekijken dan wat de vaste inkomsten (inkomen, vervangingsinkomen, vaak ook geen inkomen) en vaste uitgaven (huur van een studio of appartement, kosten voor gas, water en elektriciteit) zijn van de mensen. We rekenen internet- en gsmabonnement (nog) niet tot die vaste kosten, omdat de gezamenlijk afspraak met organisaties oordelen dat dit luxeartikelen zijn, al is dit te betwisten. Dit ligt dus op de onderhandelingstafel. Maar vooralsnog geldt dat wanneer mensen netto minder dan 250 euro overhouden (inkomsten min uitgaven), ze in aanmerking komen voor onze hulp.

Ieder half jaar vragen we de mensen terug op gesprek bij onze maatschappelijk werker. Bij de Stadsdiensten is er maar om het jaar een contact, maar wij willen korter op de bal spelen. We proberen de mensen dan ook echt bij te staan. Wanneer er mensen zijn die bv. bij de VDAB een opleiding volgen, proberen we hen te ondersteunen bij het vervolg door samen met hen al na drie maanden opnieuw hun mogelijkheden te bekijken. De maatschappelijk werkers gaan na waar ze kunnen helpen.

“We willen de mensen niet helpen met het voorzien van voeding en kledij tot hun pensioenleeftijd, maar beogen hen maximaal een vijftal jaar te helpen door in hun basisbehoeften te voorzien. Daarom is het zo belangrijk dat de mensen, met hulp van onze maatschappelijk werkers, werken aan een betere toekomst.”

We ontmoeten mensen met schulden, bv. bij een ziekenhuis. Kleine schulden proberen wij zelf op te volgen, voor grotere schulden helpen we hen budgetbegeleiding aan te vragen bij een CAW of OCMW. Mensen zonder papieren verwijzen we vaak door naar het advocatenkantoor Antigone van Kati Verstrepen, die experte is in deze materie. Wanneer mensen open staan om terug te keren naar hun land van origine, brengen we hen in contact met De Loodsen. Dat doen we ook voor alleenstaande moeders, zonder papieren, met kinderen. Momenteel zien hier veel Oekraïense vluchtelingen. Maar daarnaast zijn er ook gewoon heel wat mensen die door het OCMW opgevolgd worden, met een leefloon, die om een voedselpakket komen.”

Sponsors, stagiaires en vrijwilligers

We krijgen hulp van allerlei sponsors, waaronder Caritas Hulpbetoon voor crisissituaties. De Sint-Paulus parochie sponsort ons via haar Sint-Vincentiusvereniging. Iedere week krijgen we van hen 400 stuks fruit. En met Kerstmis doen ze een geldinzamelingsactie. Onze mensen krijgen van hen ook elk jaar een zak (met waspoeder, koffie en thee, shampoo, douchegel, een tandenborstel en tandpasta, een fleecedeken, keukenhanddoek, afwasproducten,...). Met Sint-Niklaas krijgen de kinderen onder 12 jaar een pakketje speel- en snoepgoed. En in de grote vakantie gaan we 3 verschillende dagen met 100 mensen naar de ZOO.

Van de Carrefour krijgen we brood en koffiekoeken. Van de Universiteit Antwerpen krijgen we overschotten van voeding bij evenementen en recepties. Zij organiseren ook ieder jaar een maaltijd ten voordele van ons. Ook van secundaire scholen krijgen we hulp. Zo houdt het OLV college iedere adventsperiode een inzameling van toiletartikelen en bij het einde van het eerste trimester een soepbedeling met vrije bijdrage voor ons. De parochies en scholen van Laakdal doen ieder jaar met Kerst een inzamelactie van droge voeding, toiletartikelen en pampers. En van de Gasthuiszusters ontvangen we 5.000 euro bedoeld voor hygiëne en zorg: pampers, toiletpapier, wasproducten. De ABVV leveren telkens als er een betoging is het overschot van broodje.

We worden ook geholpen door studenten van de Universiteit Antwerpen, de Karel de Grote Hogeschool, Thomas More en de AP Hogeschool. Dat zijn meestal studenten verpleging of onderwijs. De scholen stimuleren

hen om een stage te doen rond armoede en andere culturen. Zo komen ze bij ons terecht, meestal voor een ervaringsstage van 30 uren.

Onze vrijwilligers zijn mensen vanuit de parochie, uit de buurt, het groepje ex-leerkrachten, ... Mensen brengen mensen mee. Jaarlijks houden we een vrijwilligersfeest waarbij ook de partners zijn uitgenodigd. Ook hebben we 3 keer per jaar een vormingsmoment. Zonder die vrijwilligers zou onze werking stilvallen. Zij doen de voedselbedeling en kledingshop en helpen bij de administratie. Ook onze maatschappelijk werkers doen hun werk vrijwillig. “

Getuigenissen die hartverwarmend zijn

Een vrouw met 2 dochters van 8 en 9 jaar kwamen een aantal jaren geleden langs op het sluitingsuur. Ze hadden al een paar nachten op straat geslapen en vroegen ons om hulp. Ik heb dan een paar telefoons gedaan. Het was niet gemakkelijk om voor hen een onderdak te vinden, maar het is me toch gelukt. Het gezin had geen papieren, maar we hebben ervoor gezorgd dat die kinderen naar school konden. Ook dat was niet evident: wanneer de moeder hier met haar kinderen opdaagde om eten te halen, wezen we haar op de leerplicht van de kinderen. Na een tijd zagen we hen hier niet meer. Tot ik vorig jaar met mijn fiets passeerde aan het Woon-zorg centrum OLVA. Drie verplegers zaten buiten op een bankje. Plots riep één van hen: 'Ben jij Rita?' en kwam naar mij toe. 'Ken jij mij nog?'. Ik wist haar gezicht niet dadelijk thuis te brengen. Ze wist me trots te vertellen dat zij één van de 2 kinderen was die ik had opgevangen en naar school had gestuurd. Ze werkte nu als verpleegster en haar zus zat in haar laatste jaar ook voor verpleging. Haar moeder had ook werk gevonden als poetshulp.”

Een 'witte tornado' (De Witte Tornado's is een poetsploeg van de Antwerpse straten) stak de straat over en sprak me aan om me te bedanken. Ik kwam ook nog een andere man tegen die me vertelde dat hij ondertussen buddy was bij de armoedeorganisatie Armen Te Kort vzw. Bij de vorige voedsellevering van de Stad sprak de vrachtwagenchauffeur me aan. 'Ken je me nog? Ik ben nog voedsel bij jullie komen halen en werk nu voor de Stad.'

Ik kreeg niet zo lang geleden telefoon van een vrouw die vroeg of ik nog begrafenissen deed. Haar vader had uitdrukkelijk aan haar gevraagd dat

ik de begrafenis zou doen. Hij was hier ooit zes jaar lang om voeding en kledij gekomen. 'Dankzij jullie heb ik kunnen studeren', zij de vrouw. Zij werkte nu voor Dokters van de wereld.

Zo'n ervaringen zijn "**Hartverwarmend**" en deze deel ik altijd mee aan de vrijwilligersploeg. Dit doet deugd.

Wanneer we af en toe zo'n mensen tegen komen die erdoor geraken, die terug perspectief zien, dan hebben we ons doel bereikt.

Als coördinator heb ik vaak het gevoel dat ik vooral bezig ben met de vrijwilligersploeg. Om op te vangen wat nodig is. Om spanningen te doorprikken en op te nemen, en vrijwilligers soms aan te spreken of samen te zetten en in gesprek te gaan.